No. 2916 Woensdag 19 Jan. 1938 55ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Uitgever: W. J. A. Donders.
Drukkerij van het Vicariaat.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10

Het grote werk der Hereniging.

door

Prof. Dr. Alphons Mulders Pr.

De bidweek, die we gisteren zijn ingegaan, **vestigt weer onze aandacht op twee wezenseigenschappen der Kerk: haar eenheid en haar algemeenheid.**

Christus heeft in het Rijk, door Hem gesticht, volstrekt eenheid gewild. Van die eenheid zijn echter in de loop der eeuwen grote groepen losgescheurd, zowel in het Oosten als in het Westen.

In het Oosten werden reeds de dwalingen van het Nestorianisme en Monophynitisme (vijfde eeuw) oorzaak van vreschillende afscheidingen. De grote Oosterse scheuring is echter die van Byzantium, in de 9e eeuw onder patriarch Photius begonnen en in de 11e eeuw onder patriarch Michaël Caerularius voltooid.

Na de scheuring in het Oosten volgde in de 16e eeuw de afval van het Westen. Luther brak met de Kerk en in de Germaanse landen verrezen tal van landskerken; Calvijn drukte zijn stempel op het Protestantisme van Frankrijk, in Engeland werd de nieuwe heilsleer staatsgodsdienst evenals in de Noordelijke landen. Het Protestantisme droeg de kiem der verdeeldheid in zich en viel in verschillende sekten uiteen. In de volgende eeuwen stelden de aanhangers van Jansenius de partij boven de Kerk, openbaarden zich schismatieke strevingen door het absolute vorstengezag gesteund, verspreidden zich rationalistische leringen.

Een andere wezenseigenschap van de Kerk is haar algemeenheid. Christus immers heeft, blijkens verschillende uitspraken der H. Schrift, Zijn Rijk niet willen stichten voor enkele bevoorrechten, niet voor een bepaalde klasse van personen, ook niet voor een bepaalde natie, maar voor alle mensen, voor alle landen en rassen, zonder onderscheid. Deze inwendige algemeenheid maakt de Kerk geschikt om te kunnen voorzien in de godsdienstige behoeften van alle volken in alle tijden. Krachtens het missiebevel, van haar Goddelijke Stichter ontvangen, moet de Kerk bovendien streven naar uitwendige algemeenheid en zich over heel de wereld verspreiden.

Na negentien eeuwen Christendom is de toestand feitelijk aldus, dat meer dan duizend millioen mensen nog niet het geheim kennen van de verlossing door Christus: het Boedhisme in de Oost-Aziatische landen telt 140 millioen aanhangers; het Animisme of Fetichisme onder de primitieve volken 160 millioen; het Hindoeïsme in de Indiën 200 milloien; het Confucianisme in China 270 millioen; het Shintoïsme in Japan 20 millioen; de Islam in de Turkse en Arabische gebieden 240 millioen; de Joden over heel de wereld 13 millioen. Van de christelijke godsdiensten telt het Kathölicisme 363 millioen, het Protestantisme 220 millioen en de afgescheiden Oosterse kerkgenootschappen 160 millioen leden. Hierbij dient men echter te bedenken, dat van alle godsdiensten alleen het Katholicisme een echte en hechte eenheid vormt: tegenover deze eenheid staat weliswaar een geweldige massa aanhangers van andere christelijke en niet-christelijke godsdiensten, maar zij vallen niet slechts uiteen in verschillende groeperingen, doch bovendien is elke afzonderlijke groepering in zich zelf verdeeld.

Wie zich inbeelden mocht, dat er hetzij bij de afgescheiden Oosterlingen, hetzij bij de Anglicanen, hetzij bij de Protestanten, grote groepen gereed staan om in de ware Kerk van Christus te worden opgenomen , zou terecht kunnen genoemd worden een utopist of idealist in de ongunstige zin van het woord. Maar de beste ijveraars voor de Hereniging zien de zaak anders. Zij met hun werkelijkheidszin en kennis van zaken, beseffen, dat een scheidsmuur, door de eeuwen tussen de belijdenissen gebouwd, niet in enkele jaren gesloopt wordt; dat de politiek in het verleden van het herenigingswerk een lijdensweg heeft gemaakt en, ondanks kortstondige en gedeeltelijke successen, een bittere ontgoocheling; dat ook het missiewerk onder de heidenen op velerlei moeilijkheden stuit, die de betrekkelijk langzame vooruitgang verklaren. Maar zij weten daarenboven, dat, volgens het woord der Schirftuur, bij God geen ding onmogelijk is; dat het vrucht-dragen-in-volharding een geheim is, hetwelk het christendom ons leert; dat er een Goddelijke belofte bestaat omtrent andere schapen, die naar de stem van den goeden Herder zullen luisteren en dat het zal worden: één kudde en één Herderé En in gelovig vertrouwen zien wij boven de verscheidenheid der religies en boven de scheuringen onder de christenheid het heerlijk visioen der godsdienstige eenheid als een belofte van hogere vrede.

Bij hun streven naar het onmiddellijkbereikbare volgen de goede ijveraars voor de hereniging de irenische methode: om de bodem te bereiken, om een sfeer van wederzijds vertrouwen te scheppen, om de belemmeringen, die de hereniging in de weg staan, te verkleinen en zoveel mogelijk weg te nemen. Of is het niet onze zending op het kruispunt van de wegen des geestes, de zoekende richting te geven en leiding. Heeft Christus onze zending niet getekend in gelijkenissen van het zout der aarde en het licht der wereld; zijn we geen schuldenaren aan Griek en barbaar aan wijzen en onwijzen, moeten we niet alles voor allen worden om allen zalig te maken?

Dat vroeger bij sommige afgescheidenen verwachtingen zijn gewekt, die niet vervuld konden worden, omdat hun niet steeds de volle waarheid was geschonken, is hierbij de voorlichters voldoende bekend, om hen te vermanen tot onrechte klaarheid bij het uiteenzetten der herenigingsgedachte en tot theologische nauwkeurigheid van uitdrukking.

Maar rond de uitteraard betrekkelijk kleine kern van studerenden, die te gelegener tijd hun resultaten verspreiden in woord en geschrift, kunnen en moeten veel bredere kringen worden bezield met een geest van offervaardige liefde en vertrouwvol gebed voor de herenigingsidee. Evenzeer als er gebeden moet worden om de zegen op het missiewerk onder de heidenen, zo vraagt ook het apostolaat, jegens onze afgescheiden broeders en zusters in Christus vóór alles de bevruchtende invloed van Gods wonderbare genade, door menselijk smeken verkregen. En dit bidden wordt ons allen wederom dringend aanbevolen en bijzonder gemakkelijk gemaakt door de huidige internationale bidweek ter vereniging van alle afgescheiden christenen en niet-christenen in de Katholieke Kerk. Reeds in 1909 keurde Paus Pius X deze hemel-bestormende gebeds-kruistocht goed, waartoe 's jaars tevoren een Anglikaanse geestelijke, Paul James Wattson (Francis), het initiatief had genomen en die sindsdien jaarlijks, van het feest van Sint Petrus' Stoel te Rome (18 Januari) tot en met het feest van Sint Paulus' bekering (25 Jan.), katholieken en niet-katholieken in eenzelfde broederlijke smeking verenigt, „dat allen één mogen zijn". Door de opeenvolgende Pausen aanbevolen en met aflaten verrijkt, door honderden bisschoppen begunstigd, in alle landen krachtig gepropageerd, zal dit algemene gebedsoctaaf, stromen van genaden doen vloeien uit het Goddelijk Hart van de Stichter der Kerk,die moet reageren op de stem van de mensheid in nood, waar deze zo dringend en eenparig de bede herhaalt, door Hem zelf tijdens Zijn sterfelijk leven tot Zijn hemelsen Vader gericht: „Opdat allen één zijn, gelijk Gij, Vader, in Mij en Ik in U, dat ook zij in Ons één zijn, teneinde de wereld gelove, dat Gij Mij gezonden hebt", waaraan volgens het verlangen der Kerk wordt toegevoegd: „Ik zeg u: Gij zijt Petrus. En op deze steenrots zal Ik Mijn Kerk bouwen", alsmede het eerste der drie gebeden vóór de Communie in de H. Mis.

Maar bij dit officiële gebed, dat tegenwoordig in de meeste kerken van Nederland gezamenlijk wordt verricht stellen degenen zich niet te vreden, die echt voelen voor dit waarachtig Christus-belang. Hun hart gaat open bij de schrijnende tragiek van die millioenen en millioenen, van wie velen angstig worstelen op de weg van 't vurig-verbeide Licht; van wie de meesten, buiten hun schuld, op hun ziels-impulsen zwerven en vaak sublieme kreten uitstoten naar de eeuwigheid; voor wie allen het kostbare bloed van den Enigen Verlosser gevloeid heeft. Zij willen graag iets bijdragen om hen te doen optrekken van het Oosten en het Westen, van het Noorden en het Zuiden naar de glazende Stad op de Berg; om hen deelachtig te maken aan de geregelde toevoer van levenssappen uit de ware Wijnstok, om hen te kunnen begroeten als ledematen van de ziel en het lichaam der Kerk. En daarom offeren zij — en hier hebben wij niet slechts priesters en religieuzen, maar ook leken en vooral kinderen op het oog — gedurende de komende dagen dikwijls de H. Mis en de H. Communie op voor de aangegeven intenties en paren aan hun verstervingen schietgebeden als deze: „H. Maria, Moeder van altijddurende Bijstand, maak dat allen één zijn"; „H. Jozef, Patroon der Kerk, bescherm ons en ons Apostolaat".

Moge de H. Geest het verstand van alle Christus-zoekers bestralen met Zijn licht en hun wegen van goede wil doen uitlopen op de Ene Weg, die als de Waarheid het Leven der Moederkerk is; moge Hij in de harten van hen, die de onverdiende gave des geloofs tot dankbaarheid verplicht, een liefdevuur ontsteken voor het apostolaat der hereniging en het missiewerk, opdat zienderogen toeneme het getal van degenen, die daadwerkelijk tonen iets te begrijpen van en innig mee te leven met Christus' smachtende bede: „Ut omnes unum sint: Dat allen één mogen zijn!"

EEN GESCHENK VOOR HET PRINSELIJK PAAR.

Waarvan Prinses en Prins niets wisten.

In deze dagen, nu de gedachten vooral van de moeders meer dan eens heengaan naar de jonge prinselijke Moeder, heeft de bijdrage van een medewerkster van de Maasbode, hoewel zij nog over het blijde huwelijksfeest van het prinselijk paar handelt, een bijzondere actualiteit.

Over de mensen lag een jubelend geluk, dat hen allen heel dicht bij elkander bracht. 't Was, toen allen meeleefden en meejuichten met onze geliefde prinses en haar prins, toen wij hen zagen op hun huwelijksdag, stralend van geluk, en wij ons verheugden, als of er iets van dat geluk ook ons deel werd.

Kostbare geschenken werden aangeboden zonder tal. Onze nationale gave vooral, waaraan ieder z'n penninkske had bijgedragen, getuigde van de liefde van ons allen voor het gelukkige jonge paar.

De massa vierde feest en de enkeling, de rijke en ook de arme.

De prinses en de prins wisten het, en waren getroffen door de aanhankelijkheid en de liefde van hun volk.

Maar er was iets, dat zij niet wisten, iets, dat niet tot hen heeft kunnen doordringen.

Ver verwijderd van al het wereldgebeuren leven de armen der armsten te zamen.

Arm zijn zij geworden, niet door de slechte tijden, waarvan zovele het slachtoffer werden, niet door verkwisting of overdreven weeldeleven. Vrijwillig aanvaardden zij de allergrootste armoede, sloten zich op voor altijd verborgen voor de wereld. Niets dringt van daar tot hen door dan wat een enkele bezoeker haar vertelt. Zij lezen geen kranten, horen geen radio, zien nooit of nimmer iets van de buitenwereld.

Haar klooster, streng en strak van bouw, zoals ook de structuur van haar leven, staat temidden van bos en heide, ver van het jachtende leven der grootstad. De ongeschoeide karmelites offert haar leven ,haar liefde, haar schoonheid en rijkdom aan God. Zij bidt zeven uur koorgebed per dag, zij lijdt armoede, legt zichzelf verstervingen op, niet op de eerste plaats tot eigen heiliging, maar voor alles tot heil van anderen en tot redding van de wereld.

Zij vertoont zich alleen achter tralies en voor den vreemdeling steeds gesluierd.

Voor menigeen lijkt zo'n leven afschrikwekkend en onbegrijpelijk. Zij echter, die daartoe geroepen zijn, gevoelen zich gelukkig, haar hart hangt niet meer aan vergankelijke dingen, en alle gebeurtenissen bezien zij in het licht der eeuwigheid.

En toch nergens heerst groter vreugde en vrolijkheid dan in het kleine gezelschap, waar moeder priorin een ware moeder is voor haar kinderen, zoals zij de anderen noemt.

Zij is voor iedere bezoeker te spreken. Men wacht voor het ijzeren traliehek, waar achter een zwart gordijn en twee houten luiken gesloten zijn. Haar komst is onzichtbaar. Men hoort het knarsen van een slot, dan gaan de luiken open, er klinkt een zacht tingelen van rozenkranskralen. Een stem zegt dan „Geloofd zij Jesus Christus". En voordat men het zelf weet, heeft men gezegd: „In alle eeuwigheid. Amen". Een vrouwenhand schuift het zwarte gordijn voor de bezoeksters en spreekt, terwijl men haar gezicht niet ziet. Alleen voor familie en goede bekenden slaat zij haar sluier achter over het hoofd.

Zij vraagt naar alle belangen, naar de moeilijkheden waarvoor zij bidt, naar de zorgen, die zij deelt. Want zij, de karmelitessen, zij delen in de zorgen en het lijden van de ganse wereld en van ieder in het bijzonder, die tot haar komt. Zij delen ook in de vreugde, die gaat over de wereld, al is haar persoon daarbij uitgesloten.

En moeder priorin vertelt, hoe ze ook hebben meegeleefd met het geluk van onze prinses en haar prins. Dagen had ze er over gedacht, of ze de andere zusters iets extra's kon geven, hoe eenvoudig ook. Liefdadige vrienden brachten soms wel fruit, of andere lekkernijen, maar er was nu niets bijzonders in huis. **Moeder dacht aan sinaasappelen; het zou oranje geweest zijn en moeder zou ze neergelegd hebben als een verrassing,** naast de houten bordjes op de eenvoudige tafel in de refter. Maar er was niets, en in haar eenvoud dacht ze: „Ik ben blij, dat de prinses en de prins het niet weten".

Dan vertelt ze verder: „Maar die armoede heeft ons niet belet een vorstelijk geschenk te bieden aan de gelukkige koningskinderen. Allen te zamen hebben wij ons verenigd in het gebed, heel de dag geofferd en ons zelf buitengewone boete opgelegd om Gods rijksten zegen over hun huwelijksleven af te smeken".

En bescheiden voegt de oude priorin eraan toe: „Dit kostbaar geschenk, waarvan prinses Juliana en prins Bernhard niets weten, is een bewijs van onnoliefde voor ons dierbare Vorstenhuis!"...

En na het eenvoudige avondmaal, had de keukenzuster een grote schaal met pudding neergezet, waarover een oranjekleurige saus was uitgegoten.

De fles oranje limonade, die de zuster eens op 'n bezoekdag van haar oude moedertje had gekregen, had ze weken lang voor die dag bewaard!

J. Th.

JONGE REKRUTEN NAAR HET FRONT. Jonge rekruten bij het leger van Noord China worden ingeënt voor ze naar het front gaan. De rekruut hier is maar een jongen, die zoals vele anderen zich heeft ingeschreven bij het leger.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT.

In Europa is men weer druk aan het confereren. Een twintigtal Ierse afgevaardigden zijn in Londen aan het praten met de Engelse regering omtrent een overeenkomst tussen beide landen, nu Ierland thans een onafhankelijk land geworden is. Natuurlijk is de Valera leider van de Ierse delegatie en het is thans voor de eerste maal dat deze strijder voor Ierlands onafhankelijheid gedurende meer als 20 jaren, met een Engelse minister aan het confereren is.

Verder is de Poolse Minister Beck aan het confereren in Berlijn en eveneens is daar aanwezig de Joego-Slavische premier Stojadinowitsch.

Het is natuurlijk allemaal betuigingen van vrede en vriendschap wat de klok slaat en dan daarbij geheime of niet geheime overeenkomsten. Wat deze voor waarde hebben zal de toekomst moeten leren.

Ook in Frankrijk is men druk aan het confereren, maar niet met buitenlandse diplomaten, maar met binnenlandse om een eind te krijgen aan de kabinetscrisis. Voor zover we momenteel de toestand kunnen overzien zal er wel weer een links kabinet Chautemps komen en zal het regeringsschap wel weer min of meer dezelfde koers worden uitgestuurd n.l. in de richting van het volksfront.

Het heeft er anders wel even gespannen. Zelfs dreigde een scheuring in de Socialistische partij en een ministerie van recht.

Uit Madrid komt er bericht van een grote bomaanslag waarbij een 3 á 400 mensen zijn gedood; een 150 als ver, dacht van deze aanslag zijn gevangen genomen.

We hebben onlangs eens een staatje gepubliceerd van de bewapening der verschillende mogendheden, volgens gegevens van de Volkenbond. De inkt van zulk een staatje is nog niet droog of het bericht is al weer oud ook. Zo komen er thans berichten uit de Ver. Staten van een geweldige vlootuitbreiding *en tevens van Rusland.*

Volgens de daarbij uitgesproken toelichting is deze vlootuitbreiding schijnbaar speciaal bedoeld met het oog op de toestand in het verre Oosten en in het bijzonder dan Japan.

De voornaamste is, dat de officiele publicatie de wereld ingezonden van de onlangs in de Keizerlijke raad besloten maatregelen.

De voornaamste en dan wel de officiele betrekkingen met China zijn afgebroken, dit wil dan zeggen met de regering van Tsjang Kai Shek, want met een door de Japanners ingesteld Chinees Bestuur in de provincie Shantoeng zal men de nauwste relaties aanknopen. Wat de bedoeling van Japan met dit alles is, is wel heel duidelijk in een herderlijk schrijven van de bisschop van Nangking Mgr. Yu Pin bij gelegenheid van het kerstfeest.

We willen uit dit schrijven gedeeltes overnemen.

Tot nu toe, aldus de bisschop, heeft Japan ons niet de oorlog verklaard.

Uit pure hoogmoed het bestaan van onze natie ontkennend, en de wettigheid van onze enige regering loochenend, heeft Japan zijn troepen naar ons land gezonden als naar een land van boosdoeners, die de dood waardig zijn.

In die geestesgesteldheid bombarderen hun vliegtuigen onze heiligdommen, onze hospitalen met hun gewonden, onze universiteiten, colleges en scholen, onze huizen en onze families, grijsaards, vrouwen en kinderen. In deze geestesgesteldheid met verachting van alle buitenlandse vertegenwoordigingen en van de publieke opinie, zetten zij hun actie voort en trachten zij ons te geselen. Zij proberen bij ons zwakke naturen te vinden, die onder hun ijzeren hand hun voorvaderen verraden, hun haardsteden overgeven; die in de ogen der wereld het uitschot der mensheid zijn, niet in staat om te streven, maar alleen om slaven te worden.

Er is geen oorlog verklaard, en daaruit volgt, dat de buitenlandse soldaten, die ons bloed komen vergieten, geen krijgers zijn. Laten wij niet vrezen; God zal hen oordelen; God zal degenen oordelen, die hun aanvoerders zijn. En wat ons betreft: „geen haar op ons hoofd zal gekrenkt worden" zonder dat de Heer het wil. Als wij moeten sterven voor de gerechtigheid, dan zullen wij gelukzalig zijn en „in onze standvastigheid zullen wij onze zielen redden".

Als dan ook onze aanvallers, verre van een rechtvaardige oorlog met ons te voeren, alle wetten van de oorlog en van de mensheid overboord hebben geworpen, dan verdienen onze soldaten en allen, die medewerken aan de verdediging van ons vaderland, deze lofspraak van den H. Thomas: „Qui juste bella gerunt, pacem intendunt", zij, die met rechtvaardigheid oorlog voeren, streven naar de vrede. „Want, voegt hij eraan toe, **door aldus te handelen, verzetten zij zich niet tegen de vrede, als het ten**minste niet die slechte vrede is, die niet door den Verlosser op aarde gebracht werd."

Als wij nu moeten lijden, als zovelen der onzen vallen, dan is dat — en dat moet gezegd worden — in de dienst van de vredebrengende vrijheid der internationale betrekkingen.

Onze Heer Jesus Christus heeft ons bevolen, elkander lief te hebben. Aan dit bevel *heeft Hij geen enkele beperking toegevoegd, want Zijn Verlossingswerk* strekte zich uit over alle mensen van iedere natie, van iedere stam, van alle volkeren en van alle talen. Dit bevel strekt zich ook uit over degenen, die ons vijandig gezind zijn. „Bemint uw vijanden, doet goed aan die u haten". Deze bevelen van den Heer zijn zeer diep en geven ons het middel aan om een schoon woord van onze nationale wijsheid te vervullen: „Binnen vier muren zijn alle mensen broeders".

Helaas! Het Japanse imperialisme wilde een muur bouwen die, om te beginnen, het gehele Chinese grondgebied moest omsluiten om ons geheel af te scheiden van de rest der mensheid, die dit imperialisme als een verkeerd ding beoordeelt.

Iedere keer, dat twee Cinezen met elkander praten, iedere keer vooral dat een Chinees een buitenlander ontmoet, zou het eilandenrijk er een Japans raadgever tussen willen plaatsen of een Japanse bajonet, die altijd gereed is om tussenbeide te komen.

Mgr. Yu Pin over Tsjang-Kai-Sjek.

Nu moet ik uw aandacht vragen voor een belangrijk punt.

De Japanezen der militaire caste verhelen hun persoonlijke haat niet tegenover den providentielen man, die China tien jaar geleden tot een eenheid maakte en die sindsdien met een succes en onophoudelijk gewerkt heeft aan het geluk van onze natie, den generalissimus Tsjang-Kai-Sjek.

In een rede op Goede Vrijdag van het vorig jaar heeft de generaal aan allen uiteengezet, hoe hij in de tragische omstandigheden van deze tijd in het lijdensverhaal en in de liefde van Christus „de kracht vond om de opstandelingen te weerstaan" en om trouw te blijven aan zijn plicht, om „liever zijn leven dan zijn principes prijs te geven" en om „het laatste offer te aanvaarden". Hij zeide, hoe hij daarin de kracht vond, om nog verder te gaan, en zijn vijanden te vergeven.

Deze geestelijke houding, geput in de christelijke wijsheid, heeft aan allen het geheim van de edelmoedigheid der ziel geopenbaard, die — zoals de Apostolische Delegaat van China in zijn Paasbrief aan alle bisschoppen van ons land schreef — overal in het buitenland bewondering en sympathie heeft afgedwongen.

Die grootheid van ziel is ondraaglijk voor onze vijanden. Zij weten, dat al hun pogingen hierop zullen breken. Zij we-

ten dat materiele techniek niets tegen deze morele kracht vermag. Zij kunnen ons het lichamelijk leven ontnemen; onze zielen kunnen zij niet doden. Laten wij onszelf echter niet roemen, want onze kracht komt van God. Maar laten wij deze houding van onze vijanden van nabij beschouwen, want zij leert ons veel. Inderdaad, zij is een zo schitterende eerbetuiging voor de hogere morele macht van ons opperbevel, dat als de feiten zelf niet zo helder waren, deze getuigenis alleen al voldoende zou zijn om ons de weg te tonen en om ons ertoe te dringen, onze plicht te doen zoals de chef van het leger en het hoofd van de enige wettige regering onzer natie.

Laten wij in de ure van beproeving denken aan de plichten, die ons door de houding onzer vijanden worden opgelegd."

Bonairiaanse Krabbels

De verkiezingen en de benoemde leden.

De fabrikanten van onze idiote kieswet hebben er ijverig voor gezorgd dat het gewone volk — het katholieke volk — van de verkiezing werd uitgesloten. Daarvoor moesten ze hun toevlucht nemen tot een stelsel uit de vorige eeuw, dat spot met moderne vooruitgang, waarop overigens de heren zo graag bogen. Wij waren van mening dat we leefden in de tijd van de evenredige vertegenwoordiging. Niks er van; we moesten terug naar de tijden toen de oud-Liberalen nog het heft in handen hadden. De achterlijke heren waren o zo bang dat er zwarten de Staten zouden binnen stappen en daarom werd de deur maar voor hun neus dicht gegooid.

Vroeger is er eens onvoorzichtig beweerd dat de negers niet rijp zijn voor verkiezingen. Een storm van verontwaardiging stak op.

Nu zegt het gouvernement hetzelfde met daden en... niets. Er is hier en daar wel een opmerking gemaakt over die uit-de-tijdse doening, maar geen vlammende protesten en requesten enz. De kinderen des lichts lieten voor de zoveelste keer weer eens zien, dat ze in slimheid bij de anderen achter staan. Maar ofschoon de grote massa opzij was geduwd, behaalden we, dank zij onze mooie eenheid, toch zes zetels van de tien.

Nu zou men verwacht hebben dat de fout of liever de onbillijkheid zou worden hersteld bij de benoeming van de vijf overige leden van de Staten. Mis. We kregen twee leden van de vijf. Vormen de katholieken misschien twee vijfde deel van al de bewoners? Of vormen de uitgesloten katholieken misschien twee vijfde deel van hun lotgenoten??? Door de zes gekozen leden waren we niet naar verhouding vertegenwoordigd en nu minder. Zouden de andere partijen ook tevreden zijn geweest als de getalsterkte eens omgekeerd was?????

Met grote verwondering lazen we daarom in de Amigoe, die anders toch niet zo tam is, dat over de benoeming door de Gouverneur ieder tevreden kan zijn. (Zie het nummer van 5 Jan. l.l.) Wij al vast niet.

„Kom, kom, we hebben de meerderheid, acht van de vijftien leden, maak nu geen drukte." Daar gaat het niet om, het gaat om ons recht. En we hebben recht op ons recht, we willen ons recht en we moeten ons recht hebben. Meer willen niet en zolang we ons recht eisen en anders niet, kan men het ons niet kwalijk nemen. Acht katholieken en vijf protestanten, is dat ook maar enigszins naar verhouding???

Als wij niet zo tam en zoet waren, was de kans op succes bij de verdeling van de vijf zetels veel groter geweest. Zou hetzelfde gebeurd zijn als er maar 10% katholieken waren? „Ja, maar je moet niet alles in eens willen." Waarom moet een dokter twee operaties doen, als hij in eens klaar kan komen? Is de tegenpartij ook zo bescheiden? Toen door ruzie de politieke unie vier zetels behaalde, was er de Beurs als de kippen bij om te zeggen dat de Gouverneur het evenwicht maar moest herstellen. Is er niet fijn voor gezorgd dat aan de overzijde de overvloed van kiesers zaten? Wat de jongens door ruzie kapot hebben gemaakt, moest Papa maar weer goed maken.

Er kunnen onder de tegenstanders wel eens eerlijke kerels zijn, verwacht niet dat de groep in haar geheel je eerlijk zal behandelen; tegenover Katholieken doet ze niet gentlemanlike. Wie heeft niet gelezen hoe de Pers van het armzalig liberaal partijtje in het Moederland met ontstellende verwaandheid scheldt en tiert en commandeert. Het is een zeker teken dat de zaak bij ons in orde is, want ze gunnen ons geen jota. Wat is er in die Pers een lawaai geschopt om de Roomse macht en de vier Ministers, die Colijn dirigeerden; en toch... volgens onze getalsterkte hebben we recht op zes ministers. We zijn en blijven dus altijd nog zeer bescheiden. In de Staten hebben we recht op 12 zetels en... we klappen al in de handen nu we er acht hebben. Katholieken laat ons vechten voor onze rechten; niet bang zijn.

EEN AFSCHEID......

Vandaag, Zaterdag, 15 Januari 1938 komt de Gezaghebber J. M. St. van Eps naar Bonaire terug. En binnenkort zal dus de waarnemende functionaris naar Curaçao terugtrekken na hier ongeveer een half jaar geweest te zijn.

Het past ons een woord van afscheid te doen horen.

Gedurende het bewind van de Gezaghebber a.i. hebben wij de beruchte kraaksteen-kwestie te slikken gekregen. Hij heeft daarmee Bonaire geen dienst bewezen. Wij willen echter de mogelijkheid open laten, dat de heer Hessling gemeend heeft zo te moeten handelen, omdat de voorschriften van het Gouvernement het berekenen van zand, stenen enz. voorschrijven. Echter, ook in dat geval, is er iets niet in de haak, omdat aan 'n gewoonterecht van Bonaire getornd is en men hier de arme mensen onnodig, terwille van 'n paar onnozele guldens, belast heeft.

De heer Hessling heeft hier niet veel vrienden gemaakt. Er is in zijn periode van waarneming niet gestrooplikt. Hij had hier geen familie, geen kennisjes aan wie diensten moesten worden bewezen; hij hield zich aan de wet en zijn voorschriften. En onverschillig wie bij hem kwam, iedereen kreeg dezelfde vriendelijke behandeling.

Hij kende, als gezaghebber, geen onderscheid. Iedereen, die bij hem op het kantoor kwam, was voor hem gelijk. Een zeer groot voordeel. Hij heeft getracht op verschillende zaken orde te stellen, maar is hierbij o.i. niet oordeelkundig te werk gegaan; eerst uitkijken en bedenken dat hij maar gezaghebber a.i. was, zou veel voorkomen hebben. Zijn mentaliteit was in alle opzichten anders dan die van het volk, dat hij niet heeft begrepen en als Nederlander ook niet gauw zou begrepen hebben; de aanpassing komt bij sommige Nederlanders niet gauw, bij enkele zelfs nooit. Daarbij het stille, eenvoudige Bonaire is Curaçao niet.

Eerlijk was hij, strikt eerlijk. Hij kon iemand in zijn gezicht de waarheid zeggen en niet achter de rug. Een heel groot ding in deze tijd van onwaarachtigheid. Maar een bestuursman dient voorzichtig te zijn en zelfbeheersing te hebben. Kunnen zwijgen is voor hem meer waard dan openhartigheid. Hij was niet politiek genoeg in de goede zin. Men mag het treurig vinden, maar beleefdheid wordt hier veel hoger aangeslagen dan harde eerlijkheid; de mensen worden eerder beledigd door woorden dan door daden, die met een vriendelijk gezicht geschieden. Zie naar de verkiezingen, waar het volk gewoon onbekwaam voor geacht werd; maar men zegt het niet en de wereld draait ongestoord verder. Eerlijk moeten we zijn boven alles, maar zich-niet-kunnen-plooien en geen rekening houden met deze mentaliteit maakt iemand ongeschikt als bestuurder.

Ondertussen, ook wij zijn stuurlui aan de wal. We wensen mijnheer Hessling een aangename werkkring toe.

...EN EEN WELKOM.

Zoals we schreven komt de heer J. M. St. van Eps vandaag terug na een vacantie van ongeveer negen maanden, die hij in Europa heeft doorgebracht. Ongetwijfeld is daardoor zijn blik verruimd, wat ten goede zal komen aan zijn bestuur.

We moeten hier een gezaghebber hebben, die een grote kennis en liefde heeft voor ons volk, vooral voor de armen; die vurig het weinig verzorgd Bonaire vooruit willen helpen. Zonder grote toewijding en grote overgave is die leidende arbeid niet mogelijk; ze vraagt enthousiaste toewijding, onkreukbare eerlijkheid en waarheidsliefde, eenvoudigheid en tegoeiertrouwheid bij de eenvoudige Bonairianen.

Wij hopen, dat wanneer de Fiscus op Curaçao voorschriften mocht geven, die absoluut nadelig voor het arme volk mochten zijn, zoals de kraaksteentjes, hij de moed zal hebben er tegen in te gaan. Curaçao moet de waarheid weten, de waarheid bovenal.

Wij wensen de heer van Eps geluk met zijn behouden terugkomst en wensen hem een pleizierige ambtsperiode toe. Dat hij Kris en Kras altijd aan zijn zijde moge vinden.

Zijn vrienden hebben hem met veel gejuich en muziek ontvangen; laat dat een gunstig teken zijn.

BEBOSSING — BONAIRE GEEFT EEN KOSTBARE LES.

We schreven over herbebossing reeds iets. Het Bestuur is van plan de herbebossing ter hand te nemen, niet alleen terwille van het natuurschoon of ter wille van vermeerdering van de producten van de bomen, doch ook... om te trachten de regenval op die wijze te bevorderen. Het bestuur stelt zich voor, om dit doel, jaarlijks een bedrag van f. 15.000.— aan te vragen.

Wij vroegen reeds, hierbij aan Bonaire te denken; en wij dachten hierbij speciaal aan dividivibomen.

Laten we eens even zien hoe Bonaire er uit ziet. Behalve de zuidpunt van het eiland en de plekken, waar de boleactus heerst, mogen we zeggen — niet dat Bonaire bebost is — maar wel dat Bonaire begroeid is met bomen, struiken en kruiden. Ten Noorden van Tanki Maraka — half weg Rincon — en speciaal om en nabij Rincon mogen we zeggen, dat het landschap werkelijk bebost is, althans zó, als Curaçao in geen vijftig jaar bebost zal worden. Ook bij Nikiboko en ten Oosten daarvan zijn heel wat bomen.

En wat zien we aan de regenval? Is die beduidend meer dan op Curaçao? Integendeel; in 1935 iets minder en in 1934 heel wat minder dan op Curaçao. Neen, onze bossen hebben in het zwerk niets in de pap te brokken. Zijn onze eilandjes ook niet te klein om atmosferische veranderingen te weeg te kunnen brengen?

Als Curaçao deze les begrijpt, wint het ieder jaar f. 15.000.— die anders en beter besteed kunnen worden. Dit is de kostbare les, die Bonaire geeft.

Anders wordt het wanneer Curaçao de bebossing gepaard wil laten gaan aan vermeerdering van dividivi-uitvoer. Dan zeggen wij: accoord Meneer van Putten. Kom naar Bonaire. Daar liggen terreinen waar vroeger bomen met dividivi beladen, op stonden, die allemaal, vermoedelijk door ouderdom zijn doodgegaan. Maar dan wordt ook de argumentatie niet, om de regenval te bevorderen, maar... om de inkomsten van de armsten der armen beter te maken. Het eerste punt van onze 20 punten luidt: Nieuwe aanplant van dividivi en bescherming van de oogsten tegen parkieten. Betere verzorging van bomen door snoeiing." Goedgeorganiseerde aanplant van dividivi met een tijdelijke bevloeiing gedurende 4 jaar op welke tijd de bomen groot genoeg zijn om zelf hun vocht te zoeken; daar moet het heen. En dat hierdoor de armen gebaat zijn is zeker; dat door de herbebossing de regenval bevorderd wordt is NIET ZEKER. Nog sterker: de publieke opinie en wat meer zegt, de geschiedenis leert: zeker niét. Beter één vogel in de hand, dan ....

Kris en Kras.

BUITENLAND

DOMINICANEN TERUG NAAR CAMBRIDGE.

Na 400 jaren keren de Dominicanen weer terug naar Cambridge. Zij hebben daar een huis gekregen en zullen een kleine kapel openen op de 400ste verjaardag van hun verlaten dezer universiteitsstad, toen de kloosters werden opgeheven.

Merkwaardig is nog dat de orde haar eerste huis te Cambridge opende in 1328 juist 17 jaren na de stichting van het klooster te Oxford.

De Dominicanen keerden te Oxford terug in 1921 en hun kapel te Cambridge zal ook 17 jaren later heropend worden.

SOVJET-RUSLAND BLIJFT MAAR DOOR INVOEREN IN SPANJE.

Volgens sovjetistische statistieken heeft Rusland niet opgehouden zijn uitvoer naar Spanje nog op te voeren, zo in tonnemaat als in waarde.

Vanaf Januari tot September 1936 werden 77.448 ton uitgevoerd, voor een waarde van 39.00.000 goud-roebels.

Tijdens eenzelfde periode in 1937: 441.24 met een waarde van 88.400.000 goudroebels.

Wat betekent een tonnemaat zesmaal sterker en een waarde 20 maal groter.

Zoals men wel gemakkelijk kan bevroeden is de bijzonderste post deze van de grondstoffen voor oorlogsmateriaal, waarbij 27.900.000 roebels voor katoen; verder auto's motoren, afzonderlijke delen voor autotransport. Merkwaardig mag het ook wel heten dat dit jaar ook de granen voorkomen tussen de uitvoer naar Rood Spanje.

NEDERLAND.

PROF. DR. F. BUYTENDIJK.

In de Katholieke Kerk opgenomen.

In de week voor Kerstmis is in de Lieve Vrouwekerk te Groningen, naar „de Tijd" meldt, prof. dr. F. J. Buytendijk, hoogleraar in de physiologie en histologie aan de rijksuniversiteit aldaar opgenomen in de Katholieke Kerk.

Prof. Buytendijk, die zich een grote internationale bekendheid verwierf als ontleder van psychologie der dieren, en die lid is van de Pauselijke academie van wetenschappen, werd 29 April 1887 te Breda geboren en studeerde medicijnen te Amsterdam, waar hij in 1918 promoveerde op een proefschrift getiteld „Gewoontevorming bij dieren". In hetzelfde jaar werd hij benoemd tot lector aan de vrije Universiteit te Amsterdam. In 1919 werd hij hoogleraar aan de Vrije Universiteit in de biologie en de algemene physiologie; hij bleef het tot 1923, toen hij te Groningen benoemd werd aan de Rijksuniversiteit. Talrijke publicaties, meest op 't gebied der dierenpsychologie, echter ook gedeeltelijk van paedagogische en algemene biologische aard, heeft Prof. Buytendijk doen verschijnen. Van huis uit gelovig christen, toonde prof. Buytendijk in al zijn geschriften een sterk religieus temperament. Hij leerde het katholicisme kennen in de omgang met buitenlandse geleerden als Jacques Maritain, Max Schils — met wie hij hartelijk bevriend was en wiens geestelijke nalatenschap hij mede verzorgde — Romano Guardini, Max Picard, Ag. Gemelli. Zijn volgend boek, handelend over de algemene grondwetten van de biologie, zal het licht zien in de bekende Philosophische Bibliotheek, uitgegeven door Dekker en Van de Vecht te Nijmegen en Utrecht voor Nederland, door de Standaard-Boekhandel voor België. Hat zal begin 1938 verschijnen.

Tot zover De Tijd.

Aan Prof. Buytendijk bewaren wij zelf persoonlijk uit zijn Amsterdamse tijd, de meest aangename herinneringen en ons herinnering de gesprekken die we toen met hem hadden over het Vitalisme, verwondert ons geenszins de stap die Buytendijk thans gedaan heeft. Hij was een gelovig enthousiast en oprecht waarheidzoeker, die thans als loon de eeuwige waarheid gevonden heeft.

OUD-CINESE MUZIEK-INSTRUMENTEN.

In een Frans muziektijdschrift publiceert de jonge Chinese musicus Tchelin-Ki een studie over de Chinese muziek, waarin hij ook de instrumenten van het oude-China bespreekt, „Onze Voorvaderen", schrijft hij, „verdeelden de muziekinstrumenten in 8 klassen: instrumenten van metaal, steen, zijde, bamboe, pompoenschalen, leem en hout. Men vatte ze allen samen onder de naam Pa-Yin (8 tonen). Thans brengt men ze, elk naar de muziek welke zij dienen, in drie onderafdelingen: Ya (heilige muziek). Sou (volksmuziek), en Ou (vreemde muziek) onder. Men telde ongeveer 45 instrumenten, onderverdeeld in 8 soorten elk naar materiaal, waaruit ze vervaardigd waren.

RIJKE AMERIKANEN.

In 1935 genoten in de Ver. Staten 41 personen een inkomen van 1 millioen dollar en meer. In 1936 waren er nog maar 33. Volgens dezelfde statistiek kwam in 1935 op iedre 3.100.000 inwoners één millioennair voor, in 1936 nog één op de 3.900.000 inwoners. 1929 wordt wel als het gunstigste jaar gekenmerkt. In dat jaar beschikten niet minder dan 513 Amerikanen over een inkomen van een millioen dollars per jaar. In 1935 hadden 23 personen een inkomen van 1½ millioen dollar, 8 van 1½ tot 2 millioen, 2 van 2 tot 3 millioen dollar, 7 van 3 tot 4 millioen dollar en één had zelfs een inkomen van 4 tot 5 millioen dollar per jaar. De belastingen welke deze mensen moeten betalen heeft een som van 4 millioen dollar in de schatkist gebracht.

ONZE TEGENSTANDERS.

Propaganda door het woord.

Wie in eigen daden en levensgedrag de waarheid en schoonheid van het katholiek geloof aan iedereen te zien en te bewonderen geeft, is verreweg de sterkste propagandist, die ook de sterkste propaganda onzer tegenstanders kan ontzenuwen en neutraliseren.

Daarom zijn de Heiligen en de opvallend deugdzame katholieken onze beste propagandisten.

Het woord bezit ook werfkracht, al is ze dan niet zo groot als die van de daad.

Ook door het woord kan men apostel zijn van het geloof, propagandist van het goede en bestrijder van het kwaad.

Over het algemeen zijn wij Katholieken dit te weinig, laten we onze tegenstanders te veel en te uitsluitend aan het woord.

Bijvoorbeeld in de omgang! Hoe dikwijls gaat 't daar niet over godsdienstige en morele kwesties?... of er werkelijk een God bestaat, of alle godsdiensten even goed zijn, of de priesters het volk dom houden of de katholieken wel zoveel beter zijn als de anderen; wat men moet denken van die of die moderne sekte, van helderzienden en waarzegsters, van communisme, van nationaal-Socialisme, van geboortebeperking van gemengd baden, zonnebaden, en dergelijke meer.

Allerlei inzichten, het een al doller dan het ander, hoor je over die dingen verkondigen, en maar zelden verneem je eens een kloeke katholieke stem, die ons inzicht omtrent die vraagstukken zakelijk en klaar vertolkt.

De katholieken „geloven" het wel!...

Zij laten de praatvaêrs praten en de kletskousen kletsen en denken er stiekum het hunne van! Als zulke bezitters van de waarheid menen zij zich die onverschilligheid te kunnen veroorloven.

Nu hoeft natuurlijk niet op alle slakken zout gelegd. 'n Massa onzin, die beroepspraters vaak uitkramen, — een woordenlawine, waar geen verstandig woord is tussen te krijgen! — kan men meestal onweersproken laten. Is er echter een ernstig dispuut gaande tussen mensen, die eerlijk hun oordeel zeggen, waarom zouden wij dan het onze verzwijgen?...

Je heb van die dappere resolute Katholieken, die de mooie christelijke godsdienst de reine christelijke zeden, de Kerk, de priesters, in hun bijzijn nooit zonder meer laten belasteren of bespotten, maar de lasteraars en spotters al spoedig met een voltreffer in de grond weten te boren.

Dat is heerlijk propaganda-werk, een zegen voor de zielen, die bij zo'n geestesgevecht tegenwoordig zijn en onwillekeurig het overwicht ondergaan van de zegevierende waarheid.

In dit propagandawerk moet men zich oefenen. In kleine kring, onder bekenden moet men er mee beginnen, daar is de benodigde durf en ook het te lopen risico niet zo groot.

Men begint met goed toe te luisteren, de onware beweringen uit het gesprek te pikken en die te weerspreken of... te vragen, dat spreker die even wil bewijzen... Ook kan men vaak met succes de dwaze gevolgtrekkingen aangeven, die uit zo'n valse bewering te maken zijn. Heeft men eenmaal zijn tegenstander „zitten", dan is het zaak zich niet van z'n a propos te laten afbrengen, maar bij hetzelfde onderwerp te blijven, tot is toegegeven of tenminste door allen duidelijk is ingezien, dat de bewering vals was. Want velen hebben er een handje van, als ze vastzitten, ongemerkt een ander onderwerp aan te snijden en zo zonder openlijke nederlaag uren lang aan het „bekvechten" te blijven. Zulke slimmerikken moet men ontmaskeren; ben met kracht bij het eerste onderwerp houden, tot ze zelf hun ongelijk inzien en erkennen. Dat is voor hen meteen een gevoelige les, die hen op de duur wellicht een weinigje minder brutaal doet zijn.

En voor ons is het veiliger: want één dwaas kan méér vragen, dan tien wijzen kunnen beantwoorden. Moeilijkheden maken is makkelijk, ze oplossen vaak moeilijk. En daarom als men beet heeft, niet te gauw loslaten; zijn overwinning tot haar volle recht laten komen; anders maakt ze geen indruk en staat men bij een volgend vraagstuk voor een een moeilijke taak.

Ook moet men zich door zijn tegenstander niet telkens op het terrein laten sleuren, waar hij ons hebben wil en waar hij ons wellicht makkelijk kan voeren. Een handig debater weet altijd op het terrein te blijven of te komen, waar hij het beste op thuis is. Op zulk terrein kan hij de waarheid het best dienen en de onwaarheid het snelst onschadelijk maken.

Praten over dingen, die men niet voldoende kent, heeft voor de luisteraars weinig nut en levert voor de waarheid zelf gevaar op.

Zo de goede zaak dienen met het woord, overal waar de gelegenheid zich voordoet, is prachtig propaganda-werk. En ieder onzer kan er aan meedoen, naar best vermogen.

Schepenlijst over de maand Januari 1938.

19.	Fransch	San Antonio	Cristobal	Le Havre
20.	Duitsch	Claus Horn	P. Plata	Ciudad Trujillo
21.	Ned.	Flora	Maracaibo	Pto. Cabello
21.	Duitsch	Mimi Horn	Pto. Colombia	Pto. Cabello
21.	Fransch	Cuba	Cristobal	Le Havre
21.	Eng.	Arawa	Panama	Londen
22.	Ned.	Cottica	New York	Pto. Cabello
22.	„	Colombia	Pto. Cabello	Pto. Colombia
22.	„	Douro	Amsterdam	Cristobal
22.	Duitsch	Caribia	Maracaibo	Maracaibo

LOSSE GEDACHTEN.

Beschaafdheid.

Het is een feit, dat de een niet altijd prettig denkt over den ander. Men kan het niet altijd eens zijn met de daden van een ander. Evenwel kan men daarbij beschaafd blijven. De beschaafdheid is voor de mens wat het etiket is voor de wijn. De beleefdheid is, wat de pels is bij den Eskimo; zij werkt beschuttend en afwerend. De adel van zijn karakter toont men door de beheersing. Zoals die beide compagnons meenden met de adel van karakter erfelijk belast te zijn. Zij lieten zich er dan ook gaarne op voorstaan, dat zij steeds uiterst correct optraden. Nu hadden zij een klant, die er uiterst weinig voor voelde om zijn schulden te betalen. Zij hadden reeds verschillende malen op betaling aangedrongen, doch zonder succes.

— Ik zal hem een briefje schrijven, zeide een der compagnons, en hem mededelen, dat ons geduld ten einde is. Natuurlijk beschaafd, maar natuurlijk, je begrijpt wel, zo tussen de regels door...

De andere compagnon begreep het. En toen het briefje af was, vroeg hij het eens te mogen lezen.

— Inderdaad, sprak hij, nadat hij het briefje gelezen had, niet te zoet en niet te straf, echt beschaafd de puntjes op de i's. Maar eh, als ik mij goed herinner, men schrijft zwendelaar toch niet met een s en ploert toch niet met een d?

Mensenkennis.

Mensenkennis is natuurlijk veel waard. Niet dat er mede te verdienen valt, maar je kunt er verliezen mee voorkomen. Maar omdat de mensen dikwijls zo ijselijk wispelturig zijn, word je wel eens in de war gebracht. En dan zeggen wij van zo iemand, dat je niet meer weet wat je aan hem hebt. Evenals dit slaat op het individu, zo slaat dit ook op verzameling van de individuen.

Zo ongeveer bezag de pastoor zijn parochianen.

Het was op een Zondag en er zou een schaalcollecte worden gehouden voor de bouw van de nieuwe kerk. Gezein het resultaat van de vorige collecte meende de pastoor vanaf de preekstoel een kort woordje tot aanbeveling te mogen zeggen. En daarom sprak hij:

— Wanneer ik zo Zondags op de kansel sta en ik zie de kostbare kleding van mijne parochianen, de kleren naar de laatste mode, de nieuwe hoedjes, de mantels en japonnen en de sieraden, welke worden gedragen, dan vraag ik mij zelf wel eens af: waar zijn de armen mijner parochie? Maar wanneer ik na afloop van de H. Mis de opbrengst van de collecte ga tellen, dán stel ik mij onwillekeurig de vraag: waar waren vandaag de rijken?

Zo gaat het. Beslist, omdat de mens plotseling aandrang voelt tot gebed en geestelijke overweging, toevallig, wanneer het collectezakje rondgaat.

Als de koster maar eens met het presenteertrommeltje rondging.......

Het is beter in 't zwart te leven en in 't wit te sterven, dan wit te leven en zwart te sterven.

Niets is moeilijker dan twee mensen met elkaar te willen verzoenen. Ze uit elkaar te brengen gaat veel gemakkelijker.

EEN PRACHTIGE RUITER. Het is zeer moeilijk te zeggen wie het prachtigste is, de ruiter of zijn kameel. Deze oude Indiaanse Rajput, grondbezitter maakt dikwijls lange zeizen en gebruikt daarom altijd zijn kameel.

CURACAO.

K
KRO
O

Wereldprogramma
Zondag, 23 Januari 1938.
Via P.C.J. Golflengte 31.28
19.24—20.24 uur Curaçaotijd

1. Gramofoonmuziek.
2. Van en Voor de Missiepost
3. Gramofoonmuziek.
4. De Wereld in Vogelvlucht, door Paul de Waart.
5. Actuele Aetherflitsen en Vaderlandse Kroniek
6. Gramofoonmuziek.

Koloniale Uitzending van de K.R.O.
Via de P. H. I. op Golflengte 25.57 M.
Van 9—10 uur Curaçaotijd.

1. Mars.
2. „Dat allen één zijn" door Pater J. Dito O.P.
3. Gramofoonmuziek.
4. De Wereld in Vogelvlucht, door Paul de Waart.
5. Van en Voor de Missiepost.
6. Vaderlandse Kroniek.

EEN PLEIDOOI MET EEN MERKWAARDIG ARGUMENT.

In de kroniek van het Decembernummer van de West-Indische Gids houdt de Heer Menkman een pleidooi voor de Stichting van een volledige en volwaardige hogere burgerschool te Paramaribo.

De Surinaamse bladen nemen met volle instemming dit pleidooi van den Heer Menkman over.

We vinden dat heel begrijpelijk en zouden het ook zeker gedaan hebben, zo we een Surinaams blad waren.

Maar hiermede willen we nog niet zeggen, dat we tegen een hogere burgerzeggen, dat we als Curaçao blad tegen 'n hogere burgerschool zijn in Suriname. **Hoe meer deze Zusterskolonie vooruitgaat hoe liever dat het ons is.**

Waar we het niet mee eens zijn, dat is één der motieven.

Als argumenten worden n.l. aangegeven: o.a. benoembaarheid in verschillende Surinaamse ambten: een stadsbevolking groter dan Maastricht of Leeuwarden enz.

We laten deze motieven voor wat ze zijn.

Maar de schrijver voelt dan tenslotte todh wel als 'n zeer groot bezwaar: „Wat moeten we met al die eindexaminanten H.B.S. in Suriname doen?"

En dan schrijft de Heer Menkman.

Suriname exporteert niet genoeg voor eigen rekening voortgebrachte goederen; dat is een thans wel algemeen aanvaarde waarheid. Welnu, de Surinamer is bereid zich zelf te exporteren, wanneer men hem maar de gelegenheid verstrekt elders een bestaan te vinden, wat voor een goed deel een kwestie is van onderwijs en opleiding.

Hier in Nederland mogen wij hem niet nodig hebben, maar hij heeft in het moederland toch zeker evenveel recht als Duitsers en andere vreemdelingen; en of hij elders niet in 'n behoefte voorzien kan, zou nog uitgemaakt dienen te worden. In Nederlands Indië, met zijn millioenenbevolking, zijn reeds talrijke ontwikkelde Surinamers werkzaam en aan het oude scheepvaart-centrum Curaçao heeft het landbouwende Suriname zelfs zeelieden geleverd. Zij allen zullen toch wel een plaatsing gevonden hebben, omdat men Suriname van zijn surplus aan intellectuelen wilde afhelpen.

Wanneer de vraag ter sprake komt, of de emigratie uit Suriname, van bepaalde elementen der bevolking, door maatregelen op onderwijsgebied bevorderd dient te worden, dan moge in de eerste plaats gedacht worden aan de Nederlandse Antillen, met haar steeds toenemende behoefte aan geschoolde werkkrachten, als kunnende uit zodanige emigratie profijt trekken.

En, wanneer in Suriname de grondslagen gelegd moeten worden voor een nieuwe maatschappij, van **hoofdzakelijk Aziatische allure**, dan geve men de creolen van Europese levenshouding, die er dan allicht te veel zullen zijn de gelegenheid elders een heenkomen te zoeken.

Het merkwaardige argument is dus, **een Surinaamse H.B.S. om de Nederlandse Antillen aan geschoolde werkkrachten te helpen.**

Voor de Surinamers is dat wel heel aardig, maar de Curaçaoenaars zullen toch wel liever zien, dat aan de eigen landskinderen gelegenheid gegeven wordt tot betere scholing en aldus ook de betere baantjes, voor het eigen volk beschikbaar worden.

Het argument een Surinaamse H.B.S. voor de Nederlandse Antillen lijkt dan ook wel eigenaardig aan. We geloven dat op Curaçao zelf de gelegenheid **gegeven moet worden** tot **eigen** geschoolde krachten te voorzien.

ZONDAGSRUST.

De Cur. Volkskr. van Maandag schrijft:

In verband met bezoeken van touristenschepen aan onze haven, wordt soms door de Procureur Generaal alhier, vergunning verleent om de winkels langer dan de winkelverordening het toelaat, open te houden.

Zo was dit gisteren ook 't geval, daar de Statendam van de Holland Amerika Lijn met enige touristen binnen was.

De Statendam vertrok echter om 1 uur en toch mochten wij constateren **dat enige winkels tot 4 uur in de namiddag open bleven. Een dergelijk misbruik maken** van een voor speciale gelegenheden gegeven vergunning achten wij zeer ongepast.

Wij durven dan ook niet te veronderstellen, dat het in de bedoeling kan liggen, de winkels 's Zondags tot 4 uur open te houden in verband met de geregelde bezoeken van de Santa schepen op Zondagen. Waar zou het anders heen moeten met onze Zondagsrust?

Tot zover de Cur. Volkskr.

Met instemming nemen we dit stukje over. Betreffende de Santa schepen nog dit; Toen we de tijdtafel van deze Mij ontvingen, was onze eerste teleurstelling deze: „Weer komen deze schepen Zondags onze haven binnen!"

Waarom moet juist Curaçao des Zondags aangedaan **worden?**

Wanneer we hier even ongemakkelijk waren met de Zondagswet als in de andere havens, zouden de Maatschappijen het wel zo regelen dat de schepen Zondags op zee waren.

We kunnen hierbij ook nog een opmerking maken aan het adres van de K.L.M. die naar men ons mededeelde het nodig vond op Zondag het nieuw aangekomen toestel „de Duif" te vervoeren.

We hopen dat de nieuwe Zondagswet in Nederland op Curaçaose wetgeving een heilzame terugslag moge vinden.

TOERISTENSCHEPEN.

Veendam (Uit New-Orleans	23 Jan.	1938.
Statendam	27 Jan.	1938.
General von Steuben (v. Eu.	30 Jan	1938
Milwaukee	1 Feb.	1938.
Ranchi (van Europa)	1 Feb.	1938.
Georgic	4 Feb.	1938.
Kungsholm	5 Feb.	1938.
New York	7 Feb.	1938.
Arcadia	8 Feb.	1938.
Laconia	11 Feb.	1938.
Statendam	13 Feb.	1938.
Britannic	14 Feb.	1938.
Veendam (uit New-Orlean	14 Feb.	1938.
Pilsudski	14 Feb.	1938.
Georgic	25 Feb.	1938.
Kungsholm	26 Feb.	1938.
New York	27 Feb.	1938.
Empress of Australia	27 Feb.	1938.
Arcadia	28 Feb.	1938.
Pilsudski	2 Mrt.	1938.
Statendam	6 Mrt.	1938.
Britanic	7 Mrt.	1938.
Paris	7 Mrt.	1938.
Veendam (uit New-Orleans	10 Mrt.	1938.
Georgic	17 Mrt.	1938.
Kungsholm	19 Mrt.	1938.
Arcadia	20 Mrt.	1938.
Pilsudski	21 Mrt.	1938.
Britannic	27 Mrt.	1938.
Paris	28 Mrt.	1938.
R'dam (rond Z-Amerika	31 Mrt.	1938.
Kungsholm	2 Apr.	1938.
Statendam	4 Apr.	1938.

DE ETAT-MAJOR VAN HR. MS. JAN VAN BRAKEL.

Uit de Nederlandse pers lezen wij, dat o.a. de volgende officieren geplaatst zijn aan boord van Hr. Ms. Jan van Brakel.

De luitenant ter zee 1e klasse jhr. N. J. C. Versluijs belast met het bevel over Hr. Ms. „Jan van Brakel";

de luitenants ter zee 2e klasse J. J. C. Korthals Altes, jhr. P. . M. van Geen; de luitenant ter zee 3e klasse, R. J. Hordijk en J. Suermondt;

de officier van de marinestoomvaartdienst der 1e klasse J. Moerer.

IN DANK ONTVANGEN.

Van de Franse lijn een Weekkalender en de tijdtafel voor het eerste halfjaar 1938.

HR. MS. JAN VAN BRAKEL.

Hr. Ms. „Jan van Brakel" is een politiekruiser, bizonder bestemd voor de visserijpolitie op de Noordzee en tevens ingericht als mijnlegger. Het schip meet 800 ton en is bewapend met twee kanonnen van 7½ cm.

De „Jan van Brakel" is een der nieuwste schepen, welke eerst zeer kort geleden in dienst zijn gesteld.

DAGEN VAN SPANNING.

Het zijn wel dagen van spanning welke we de laatste week hebben moeten doormaken. We hebben 14 dagen op het blijde Nieuws zitten wachten; en vergaderingen werden uitgesteld, en met dit zouden we maar wachten tot na de blijde gebeurtenis en dat werd niet gedaan omdat je niet wist wat er de eerste dagen zou kunnen gebeuren. **Totdat Dr. de Groot een beetje ontspannig bracht met het bericht, dat ofschoon de blijde gebeurtenis niet met juistheid te voorspellen was het toch nog wel enkele weken duren kon.**

En ondertussen vernamen we uit de radio, dat de prinses nog een autotocht gemaakt had en anderen hadden weer berichten uit de radio vernomen, die absoluut zeker niet uitgezonden waren en zo ontstonden er tal van geruchten die met een groter zekerheid verteld werden als de berichten uit de krant.

Zondagmorgen vernamen we uit de radio dat de vliegmachines 5 K.M. buiten de omgeving van Soestdijk moesten blijven. Zou nu de blijde gebeurtenis niet ver meer af zijn? Even later vernamen we (misschien wel een gerucht) dat de radiodienst een attentiesein had ontvangen, om op post te blijven.

Zondagavond werden we nog laat opgebeld, dat de Gouverneur bericht ontvangen had dat het grote nieuws elk ogenblik door de aether klinken kon en (we hebben naar de waarheid van al deze geruchten maar niet geïnformeerd) er werd verder medegedeeld „morgenvroeg om zes uur zouden we wel met kanon gebulder gewekt worden."

Maar Maandagmorgen was er nog niets en de N.I.R.O.M. wist om 7 uur van dit niets niet iets te maken. De Phohi kon om 9 uur ook al niet meer gegevens brengen. Deze zender deed mededeling dat het bericht, als zou Dr. de Groot gezegd hebben dat de blijde gebeurtenis ieder uur kon komen, maar ook nog wel enkele dagen op zich laten wachten, door de dokter zelf was tegengesproken.

Hoewel echter dit bericht nog het meest waarschijnlijk geklonken had in onze oren van alles wat we in deze dagen gehoord hadden.

Wel vroeg de Phohi aan de luisteraars om zo nu en dan maar eens af te stemmen op 16, 25 en 31 M., want zo spoedig de grote gebeurtenis bekend werd zou men met de extra reportage beginnen. Maar de Maandag verliep zonder 't grote nieuws; alhoewel men aan de bijzondere drukte in de stad wel kon merken dat ieder in verwachting was.

Maar dan zouden we zeker Dinsdagmorgen wel met de kanonschoten gewekt worden! Voor het aanbreken van de dageraad hadden we echter de Phohi al weer in de luidspreker in een proefuitzending naar Australië, die ons mededeelde dat er nog geen nieuws was; maar in Nederland althans het oranjezonnetje scheen en we dus vandaag wel vol goede mood mochten zijn. En in de N.I.R.O.M. hoorden we dat de Indiëzenders allen een uur langer zouden openblijven dus tot 24 uur Indië tijd.

Blijkbaar verwachtte men dus ook daar voor middernacht (12 uur Curaçao) het bericht van de blijde gebeurtenis.

Maar de Phohi gaf om 9 uur Cur. tijd mede, dat het Oranjezonnetje al weer verdwenen was en wel niet meer door de wolken door zou breken.

En ook op Curaçao gingen we gisterenavond te ruste in spanning van de dag van Woensdag.

Maar ook hedenmorgen gaven de eerste tonen van de radio nog geen teken van een grote gebeurtenis. Er werd nog bericht dat de Prinses gisteren nog een autotocht maakte.

Dus afwachten maar!

We hebben enkele weken geleden een bericht gekregen hoe tot in alle finesses de P. en T.T. dienst alles had georganiseerd om het blijde bericht zo spoedig mogelijk door de wereld te brengen.

Maar aan de berichtgeving zelf (ook wat aan de grote gebeurtenis voorafgaat hoort daartoe) heeft wel zeer veel ontbroken. Wanneer iedere dag een officieel bericht was uitgezonden, zouden de geruchten niet zo talrijk zijn.

LEERPLICHT OP CURAÇAO?

Leerplicht bestaat nog niet op Curaçao, maar wie de begrotingsverslagen las weet dat ook ons Curaçao binnen niet al te lange tijd zijn leerplicht kan hebben. Op het totaal zielental is het percentage der schoolgaande jeugd hier niet veel lager dan in Suriname t.w. 13.65% tegenover 14.6%. De minister zal er over delibereren met den landvoogd. De tijden kunnen veranderen: Hoe veel rumoer was er niet in Holland, toen in 1900 werd voorgesteld een leerplichtwet in te voeren: bij de stemming in de kamer waren er 50 voorstemmers en 49 tegenstemmers, met één stemmetje kwam die wet er. Van de Katholieken stemden alléén Dr. Schaepman en zijn vriend Kolkman voor, de rest was tegen, fel tegen, men schijnt zelfs een petitionement ertegen op touw hebben willen zetten.

Waarom toch was men tegen leerplicht?

Alles wordt al enigszins meer begrijpelijk als men weet uit welke hoek de voorstanders kwamen en met welke motieven. Het waren de liberalen die het sterkst voor waren en wel met dit motoef, als men het volk maar ontwikkelt zal het ook deugdzamer worden, zij formuleerden hun gedachtegang in deze reclame slagzin: „Richt scholen op en ge kunt de gevangenissen sluiten". Dat beschaving opgevat, als kunnen lezen en schrijven, iets is wat kan meewerken om deugdzamer te worden, niemand zal het ontkennen, maar daarom is het nog niet zo zeker dat dit ook zo geschieden zal, dat ook werkelijk iemand zijn kunnen lezen aanwenden zal om goeds te lezen, er zijn ook nog andere boekjes op de boekenmarkt. Daarom kwam er verzet omdat die voorstanders het voordeel wat naïf al te hoog op schroefden. Er zijn andere middelen om het volk deugdzame te maken, die effectiever zijn als deze omweg.

Een andere bezwaar was principieler van aard: het is een ingrijpen in de rechten van ouders. Ook dit scheen een bezwaar. Primair komt het opvoeden toe aan de ouders, alleen daar zij niet de **volledige opvoeding zelf kunnen geven, daartoe geen tijd bezitten en soms ook aanleg daartoe missen, dragen zij dit** aan anderen over, langzamerhand was het de staat, vroeger de leek, die zich het onderwijs aan trok. Principieel blijft het dus een treden in de plaats der ouders. Schaepman heeft dit ook wel geweten en toch was hij voor dwang, voor de schoolplicht, want hij zag hier een kwestie ook van praktijk: dat recht van die ouders ontkende hij niet, maar vond hij juist zulk een voornaam recht en correlatief zulk een voorname plicht, dat hij niet kon zien dat ouders het nalieten hun kinderen naar school te sturen.

Juist dus opdat dat recht vervuld zou worden, daarom voor leerplicht. Hij kon niet zien hoe ouders uit eigen belang hun kinderen maar van school hielden, om werkkrachten op het land te hebben — Op Curaçao, het bleek al uit het hoge percentage, zijn de ouders er wel goed van doordrongen hun kind ontwikkeling te moeten geven, voor de een of ander die nog een loos motief heeft om zijn kind van school te houden, — hoe veel zouden het er zijn — kan de leerplicht 't gouvernement een middel aan de hand doen, het te dwingen, te herinneren aan hun plicht.

Br.

DE HELDIN VAN REDDINGSBOOT No. 26.

Een stomme getuige van de ramp met de Titanic.

In Colorado ligt het kleine stadje Leadville, dat ontstaan is doordat zich vroeger hier goudgravers vestigden. Op het kerkhof van deze plaats liggen de graven van John en Moll-Brown naast elkaar. John is reeds 9 jaar dood. Maar de sterfdag van Molly werd het vorig jaar voor de 5de maal herdacht en daarom hebben de Amerikanen haar graf op een bijzondere wijze versierd. Zij richtten namelijk op deze grafplaats een stenen zuil op, waarop een reddingsboot stond afgebeeld. Deze reddingsboot was afkomstig uit de verzameling van een Amerikaan, die zich tot levensdoel gesteld had, herinneringen aan wereldschokkende catastrophen te verzamelen. Hij had de reddingsboot, die voor de versiering van het graf moest dienen, uitdrukkelijk hiervoor beschikbaar gesteld.

Het was no. 26 van de Titanic.

30.000 Dollar verbranden.

Wij zullen in het kort de geschiedenis van Molly Brown, die voor haar huwelijk Molly Tobin heette, vertellen.

15 Jaar oud, vertrok zij reeds uit het ouderlijk huis en belandde in Leadville. Hier werd zij verliefd op Jonny Brown en twee jaar later leidde hij haar naar het altaar. Jonny Brown was gouddelver, maar met gering succes. Eens echter vond hij een goudmijn en verkocht zijn recht voor 30.000 Dollar in los geld. Deze som gaf hij aan Molly om te bewaren en deze wist geen betere plaats dan in de kachel.

Jonny zelf ging dit heugelijke feit herdenken op een feestavond. Twee goede vrienden brachten hem 's morgens naar huis, wierpen hem op bed en maakten dan de kachel aan.

De 30.000 Dollar verbrandden radicaal.

Niettegenstaande dit ongeluk was Jonny niet verontwaardigd. Hij streek Molly eens over haar hoofd en ging weer op zoek naar goud... en vond inderdaad een nieuwe, nog veel rijkere goudader. Voor de rest van zijn leven was hij millioennair.

De nieuwbakken millioennair vertrok met zijn vrouw naar Denver, waar hij een comfortable villa liet inrichten.

Maar de aansluiting bij de z.g. „gegoede kringen" wilde niet vlotten. De voornaamste oorzaak hiervan was wel, dat zij hun goudgravers-manieren behielden.

De goedmoedige Jonny vond dat echter niets erg. Maar Molly werd het een beetje te bar. Zij kreeg van haar man gedaan, dat zij mocht gaan reizen. Jonny gaf toe en gaf haar een flink chèqueboek mee.

Toen zij na 4 jaar terugkwam, zag zij er uiterlijk als een echte dame uit. Jonny was ten zeerste verwonderd. Maar Molly was gekomen om hem te zeggen, dat zij het buitengewoon aantrekkelijk vond om te reizen en zij gaarne dit reizen wilde voortzetten.

De ontstellende nacht op de Titanic.

In 1921 maakte zij vanuit Liverpool de eerste reis van de Titanic mee. Ook op deze luxueuse stoomboot verloochende zij haar natuur niet.

Toen kwam de verschrikkelijke nacht. De paniek onder passagiers. Molly bleef rustig en daaraan dankte zij het waarschijnlijk, dat zij nog tijdig een plaatsje kreeg op reddingsboot 26.

Rond haar schreiende vrouwen, kinderen, matrozen, die alle moed hadden opgegeven. Toen begon Molly zich van haar bovenkleding te ontdoen en de schreiende kinderen daarin te wikkelen. Daarop greep zij een roeispaan en commandeerde:

„Vooruit, jongens-"

Eerst wilden de „jongens" niet. Maar toen liet Molly merken, dat zij haar geladen revolver nog bij zich had.

Bovendien monterde ze het hele gezelschap op. Toen vertelde zij van enige muziek-leraren, die gezegd hadden, dat zij geen goede stem had. Om het tegendeel te bewijzen, liet zij enige operanummers over de Oceaan schallen.

Na 18 uur werd de reddingsboot nr. 26 door een Noorse boot opgepikt.

„Kijk," zei Molly Brown slechts, „nu hebben we toch nog geluk". Sinds dien tijd droeg zij de ere-titel: „de heldin van boot nr. 26."

Zij beleefde nadien nog vele avonturen. Bij een hotelbrand in San Francisco redde zij drie vrouwen uit de vlammenzee.

Toen Jonny Brown stierf, liet hij haar zijn gehele vermogen na. Zij liet een grafmonument op het kerkhof van Deadville oprichten voor haar man, reserveerde voor zich zelf het naastliggende graf en reisde weer verder in de wereld vol avonturen.

Vijf jaar geleden volgde zij Jonny in haar graf. En nu hebben zij voor haar een gedenksteen opgericht:

......Nr. 26 van de Titanic.

BLOEIEND MONNIKKENLEVEN IN ANNAM.

Op de Phuoc-Son (de berg van het geluk) in Annam (Achter-Indië) heeft Pater Denis 18 jaar geleden een klooster gesticht voor inlanders die een beschouwend leven wilden leiden. In 1918 deden 7 Annamieten hun intrede in het klooster waar de regel van den H. Bernardus gevolgd wordt. Thans is de nieuwe stichting officieel bij de orde der Cisterciënsers ingelijfd. Het convent telt 34 Koormonikken, waaronder 11 Priesters; verder 71 Broeders die op twee uitzonderingen na (een Hollander en een Fransman) allen Annamieten zijn. Het aantal Novicen en Postulanten bedraagt thans 46. Het klooster is gelegen in een zeer eenzame omgeving en bestaat thans reeds uit een groot gebouwen-complex, waar alles zeer sober, doch naar de eis des tijds is ingericht.

Het aantal Katholieken in Annam is in het afgelopen jaar gestegen van 42630 tot 74.341. Op het Groot Seminarie zijn thans 30 Theologanten, die zich op het ontvangen van het Priesterschap voorbereiden, terwijl het klein seminarie 135 studenten telt.

DE FILM VAN DE WEEK

In het tijdvak van 13 tot en met 20 Jan.

Roxy.

Little lord Fauntleroy
When you are in love
Broadway hostess

Cinelandia.

Captains courageous
Night waitress
Rhytum on the range
Undercover night

Hollywood.

Under de red robe
Big game
When you are in love
Hollywood boulevard
Night waitress

HET HEIMWEE NAAR ROME ONDER DE PARIA'S.

De vroegere overste van de Patna-Missie in Brits-Indië heeft volgens een bericht uit Washington tijdens een voordracht in St. Louis de nadruk gelegd op de grote betekenis die er voor de ontwikkeling de Kerk in Indië gehecht moet worden aan de beweging onder de Paria's.

De massa dezer mensen wier lot veel ongelukkiger is dan van de Negers in Amerika voor hun bevrijding, is thans niet in opstand gekomen tegen het Hindoeisme als godsdienst, maar tegen het onbarmhartige sociale systeem. De Paria's zijn zich bewust geworden, dat zij zich uit eigen kracht niet kunnen bevrijden, zij zien verlangend uit naar de machtige hulp, die de Mohammedanen of de Christenen hen kunnen verlenen; velen zijn bereid om Christen te worden, wanneer deze overgang tevens de bevrijding zou betekenen uit hun treurige economische positie.

Voor het eerst in de geschiedenis heeft er vorig jaar een massale overgang tot 't Katholicisme plaats gevonden. De Missionarissen in Indië hebben vooral met twee grote moeilijkheden te kampen, vooreerst een te kort aan Missionarissen en vervolgens gebrek aan middelen om kerken en scholen te bouwen.

HOE ZAL DE WERELD ER IN 1960 UITZIEN.

Bij alle congressen en studiedagen maken de Amerikanen altijd toekomstplannen. Zelfs de President van de Ver. Staten heeft zich hiervoor geïnteresseerd. Uit al die berichten kan men zich zo ongeveer voor stellen, hoe de wereld er in 1960 in Europa, Amerika, Australië, in de beschaafde streken van Azië en Afrika zal uitzien.

De bouwstijl zal over 25 jaren natuurlijk veel vereenvoudigd zijn. De huizen zullen dan veel goedkoper zijn. Ze zullen „klaar" afgeleverd worden. Men behoeft alleen de muren aan elkaar te hechten, de ramen er in te hangen en... het huis is klaar.

De huizen zijn natuurlijk alle voorzien van instrumenten die voor een goede luchtverversing zorgen.

Men zal er o.m. verrekijkers in aantreffen en de bezorging der kranten zal zeer vereenvoudigd worden. 's Morgens steekt men een vel papier in een bepaald toestel, en korte tijd nadien, kan men de gedrukte krant er uit halen.

En in de techniek kan men dan natuurlijk al lang uit alle mogelijke planten wol fabriceren. Gummi, en de productie van waren zal zo vlug gaan, dat gebrek aan een en ander niet meer te duchten is.

Voor de luchtvaart heeft men in 1960 speciale vlieghavens voor het transport van goederen. De machines vliegen dan zonder bemanning, met een electrische stuurinrichting. Benzine wordt volgens Duits model uit kolen verkregen. Op de katoen-planterijen, die men hier en daar nog zal aanleggen, zullen plukmachines met electrische ogen rondrijden. Men kent geen plantenziekten meer. De wereld zal een hoogst aangenaam verblijf geworden zijn. Natuurlijk op voorwaarde, dat de ontwikkeling zo verder gaat als nu en er zich geen ernstige stoornis voordoet, die de gang van zaken in een andere baan zou leiden.

Zoals de vrouw vaak vreedzaam wint, wat geen man verovert, beheerst de kunst dikwijls de zielen van de grootste twijfelaars.

Wie liegt het onbeschaamdst?
Een waarzegster.

DE WERELD IN VOGELVLUCHT.

Overgenomen uit „Boletin Comercial" en „Beurs- & Nieuwsberichten"

De Iers-Engelse besprekingen zouden zijn geschorst, daar Chamberlain niet wil toegeven aan de eis van de Valera, om de afscheiding door te voeren, zonder toestemming van Noord-Ierland.

Chautemps is geslaagd met een nieuw Ministerie.

18 Van de 20 ministers zijn radicalen. Het volksfront is uit de regering.

Over Engeland trok gedurende de laatste dagen een zware storm, welke verschillende slachtoffers eiste.

NEDERLAND.

De snelheid van treinen tussen den Helder en Maastricht zal beduidend worden opgevoerd, zodat deze tocht tachtig minuten minder zal duren. De rit Amsterdam—Groningen zal met zestig minuten worden verkort. De rit Groningen—Vlissingen eveneens. Terwijl thans vijf sneltreinen van Amsterdam naar Groningen per dag vertrekken zal dit getal tot twaalf verhoogd worden.

BIJEN-VRIEND. Deze Amerikaanse imker, Henry Brown van New York, houdt een demonstratie voor de camera van zijn liefde voor de bijeen en hun liefde voor hem. Hij kan ze op zich laten kruipen zonder vrees dat ze hem zullen steken.

WALVISVAART.

Tot in de zestiende eeuw zijn de Basken de harpoeniers bij uitnemendheid geweest en vanuit alle Baskische havens — de Franse zowel als de Spaanse — maakten zij jacht op de „Noordkaper", de walvissoort, welke in die dagen nog in grote getalle in de Golf van Biskaje voorkwam. Wie heden ten dage Irun, Bilbao of Gijon bezoekt, vindt in de musea aldaar nog de talrijke bewijzen daarvan. Maar nadat de walvissen in de golf van Biskaje vrijwel uitgeroeid waren, verplaatstte de jacht op de reuzen der diepte zich naar noordelijker zeeën en het waren in de eerste plaats onze voorvaderen, die de harpoen uit de handen der Basken overnamen om bij Jan Mayen en Spitsbergen te gaan jagen. Onze eerste walvisvaarders, die daar heen voeren, hadden nog Baskische harpoeniers als leermeesters aan boord, maar dra overtroffen de leerlingen de meesters — zo niet in handigheid dan toch in hunne prestaties. Hollanders, Friezen en Zeeuwen zijn meer kinderen van het ijs dan de zoveel Zuidelijker wonende Basken en de IJszeevaart lag dan ook meer in hun lijn. Een paar eeuwen lang is de IJsvaart en „de kleine visserij" — zoals de walvisvaart wonderlijk genoeg heette, omdat er op de haringvangst toch altijd nog veel meer volk voer en deze „grote viserij" heette — de hogeschool geweest voor ons zeevolk, onze stuurlieden en gezagvoerders. Wie opgewassen bleek tegen de ontberingen, welke daar geleden werden en een schip door de ijsvelden en ijsbergen wist te navigeren — ook bij mist en storm — kon op geen enkele andere zee nog voor verrassingen te staan komen, waartegen zijn zenuwen en zijn zeemanschap niet bestand zouden zijn.

Toen in het tweede gedeelte van de negentiende eeuw de walvis in de Noordelijke IJszee vrijwel uitgeroeid was en de vangst niet meer loonde, stierf de vaderlandse walvisvaart een roemloze dood. Ook die van de andere volken, welke er aan deel namen — al bleven altijd nog wel een paar Noorse schepen, — daar de Noren nu eenmaal zo dicht in de buurt waren — op het afgeviste terrein wat navissen.

Pas in het begin der twintigste eeuw herleefde de walvisvaart op grote schaal in de Zuidelijke IJszee, welke een ongekende rijkdom aan walvissen bleek te bevatten. En ze herleefde op een schaal, zoals de oude walvisvaart nooit gekend had. Er begon een mechanische afslachting, zoals de wereld nog maar zelden gezien had en die alleen maar vergeleken kan worden met de uitroeiing der Amerikaanse buffelkudden, zij het dat deze nog met eenvoudige hulpmiddelen plaats had. Het harpoenkanon, de drijvende traanfabriek — waarin de walvis in zijn geheel aan dek wordt gehaald langs een sleephelling in het achterschip — en de traantankschepen, waarmee de traan wordt afgevoerd, maakten dit mogelijk. Terwijl voorheen een jachtbuit van tussen de tien en dertig walvissen voor een walvisvaarder een goede vangst had betekend, schoot nu een moederschip met de erbij behorende jachtboten — kleine stoomtrawlers, speciaal voor dit doel, gebouwd — de dieren bij honderden weg. De gehele vloot in de Zuidelijke IJszee heeft al jaren gemaakt, dat ze bijna vijftienduizend dieren wegschoot, waarvan er meer dan duizend op rekening van één schip kwamen, dat telkens weer zijn traan in tankers overpompte. In tankers, welke haast altijd naar Rotterdam voeren, daar Jurgens en de Unilever, de grote margarinefabrieken de hoofdafnemers van de walvistraan zijn.

De traan uit de zuidelijke IJszee toch, heeft een geheel andere bestemming gekregen dan in vroeger eeuwen de traan uit de Noordelijke IJszee, die vooral als lampolie gebruikt werd. Dank zij de vordering der moderne scheikunde is het na 1914 mogelijk geworden — door de traan zogenaamd te „kraken" — van de traan of walvisolie een margarine van uitstekende kwaliteit te bereiden.

De moderne walvisvaart benut verder het gehele dier. Dit in tegenstelling met vroeger, toen men het kadaver alleen maar afspekte en daarna drijven liet als prooi voor de haaien en de meeuwen. Het walvisbalein, dat aanvankelijk veel geld opbracht, werd al heel spoedig waardeloos.

De drijvende traanfabriek benut het gehele dier, zelfs de slachtafvallen. Het vlees wordt ingeblikt, juist als de bekende corned-beef. Het smaakt uitstekend en als men bedenkt dat de tong van een walvis, die zelf maximaal tot honderdtwintig duizend kilo kan wegen, tot drieduizend kilo weegt, dan begrijpt men wel, dat er aan een walvis aardig wat valt af te kluiven — genoeg om er duizenden blikken vlees mee te vullen. Het bloed en de beenderen worden tot bloed — respectievelijk beenderenmeel verwerkt. Er gaat van een geharpoeneerde walvis, die volkomen uitgeslacht en uitgebeend wordt, tegenwoordig al evenmin iets verloren als van enig dier, dat in onze moderne abbatoirs onder handen wordt genomen. De moderne slachttechniek, die zelfs de voor de consumptie afgekeurde kadavers nog voor technische doeleinden weet te verwerken, weet natuurlijk met een verse walvis uitstekend raad en wat tenslotte weggeworpen wordt — een deel der ingewanden, enz. — is zo weinig, dat het voor de meeuwen en de haaien de moeite niet loon om er zich druk over te maken.

Het is wel droevig te constateren, dat wij Nederlanders geheel hebben nagelaten ons op de moderne walvisvaart in het Zuidpoolbekken te werpen. We hadden het geld, de mensen — maar blijkbaar heeft het ons aan de nodige energie ontbroken. Wat in hoofdzaak zijn oorzaak vindt in het feit, dat wij altijd nog veel en veel te rijk zijn. Zo rijk, dat zelfs onze stempelaars het nog beter hebben dan tal van lieden in andere landen, die hard moeten werken voor hun dagelijks broodje. Noch onze reders, noch onze scheepsoficieren — en hoevelen zijn er niet werkloos geweest — hebben een vinger uitgestoken om in een Nederlandse walvisvaart de oud-Hollandse te doen herleven. Wij hebben ons er toe bepaald de oude Groenland pakhuizen te Amsterdam — op de keizersgracht bij de Brouwers — tot monument te verklaren, zodat hun gevels en de erin aanwezige traankuipen altijd zullen blijven getuigen van de energie der vaderen en van de futloosheid van hun nageslacht.

Aan Noren, Engelsen en Japanners hebben wij de walvisvaart in onze dagen overgelaten, terwijl onze jonge kerels thuis blijven zitten bij moeder, achter de kachel. Zelfs de Duitsers, die in zoveel ongustiger omstandigheden dan wij verkeren, hebben zich nu bij de walvisvaarders van het Zuidpoolgebied gevoegd en ze deden dit natuurlijk op de hun eigen „gründliche" wijze.

Het is haast onbegrijpelijk, dat wij Nederlanders al die jaren rustig thuis bleven, margarine makend — in het gunstige geval! — van de traan, waar anderen schatten aan verdienden.

Men mag gerust zeggen „schatten". Van 1916 tot 1926 keerden de maatschappij Norge jaarlijks 99% uit, de maatschappij Sydhavet 103.6%, Tönsberg Hvlg. zelfs 141%. Jaarlijks! De harpoeniers, de gewichtigste en bestbetaalde mannen van de walvisvaart — waarbij iedereen, van hoog tot laag, aandeel in de vangst heeft in aansluiting op een grondloon of gage — verdienden kapitalen. Zij klopten zelfs de beroemdste Spaanse matadors, zij het dat deze laatsten hun geld gemakkelijker verdienen. Vijftienduizend gulden in een seizoen was voor een Noorse harpoenier een heel gewoon inkomen. Enige brachten het zelfs tot zestigduizend en een enkele matador — letterlijk een, die de dood geeft — kwam daar zelfs nog boven. Men bedenke, dat deze inkomens niet voortvloeiden uit dividend op aandelen, maar uitsluitend uit aandeel in de vangst. Wat de oude harpoeniers van vroeger eeuwen te kort zijn gekomen, haalden die van de twintigste eeuw dubbel en dwars in! Ze woonden in de mooiste landhuizen en hadden de fraaiste en duurste auto's.

De crisis hield natuurlijke een geweldige opruiming onder die dividenden, landhuizen en auto's. Maar altijd nog is het vak van harpoenier zeer winstgevend en het bezit van aandelen in de walvisvaart — lang niet onaangenaam.

Sedert 1936 hebben ook onze Oosterburen de harpoen andermaal ter hand genomen de laatste Oostfries had de zijne in 1873 neergelegd. Zijn schip hoorde in Bremen thuis.

Hoeveel kwaads de Duitsers ook mogen zeggen van het vredescitaat van Versailles, het heeft op ongelooflijke wijze hun energie geprikkeld. Meer dan enige overwinning het ooit had kunnen doen- De lieden, die de wereld beloofd hadden de Duizendjarig Vrederijk te stichten, bedrogen te Versailles hun vrienden, die zij koeien met gouden horens beloofd hadden — Arabieren en Italianen — en beenden de overwonnenen volkomen uit. Duitsland nam men al zijn koloniën af — één enkele moest men het noodgedwongen laten, de oceaan! En daarop richtte zich om in de vreselijke vetnood van zijn volk te voorzien de blik van een man, Carl Kircheisz, die tijdens de wereldoorlog als officier aan boord van het kaperschip „Seeadler" alias „Seeteufel" — een zeilschip! — onder graaf Von Lückner bewijzen van buitengewone moed, energie en zeemanschap had gegeven als navigatie- en artillerie officier. Evenals zijn commandant was hij reeds als jongen van 14 jaar van huis weggelopen en begonnen met drie jaar lang op een zeilschip rond de wereld te varen. Na de wereldoorlog stond deze reserve-officier der Duitse marine evenals zo talloos velen zijner collega's van oorlogs- en koopvaardijmarine op de keien. Andermaal zeilde hij de wereld rond — ditmaal in een viskotter en als handelsreiziger voor zijn eigen sigarenfabriek. Tussen de jaren '30 en '32 maakte hij een reis naar de Zuid- en een naar de Noordpool. Als journalist en film-operateur slaagde hij erin, de moderne walvisvaart aan beide polen te leren kennen — in het Noordpoolbekken heeft deze nog op bescheiden schaal plaats — en tenslotte ook nog in de Behringstraat bij Alaska. Daarna begon hij, gesteund door gelijkgezinden, in zijn vaderland de propaganda om evenals de Noren de oude walvisvaart weer op te vatten. Specaial om het vet machtig te worden, dat Duitsland zelf niet in voldoende hoeveelheid produceert en bij gebrek aan deviezen niet of alleen zeer duur in het buitenland kopen kan.

Wij Nederlanders hadden in die jaren geen vetnood en zullen ze hoogstwaarschijnlijk ook nooit leren kennen. Toch is het zonde en jammer, dat wij de enige gelegenheid voorbij hebben laten gaan om weer ter walvisvangst uit te varen. Want wat dit voor een zeevarend volk beduidt, is haast niet te zeggen! Ook nog is de walvisvaart een hogeschool voor allen, die zeewaarts stevenen op schepen en hun brood verdienen op vele wateren.

Begrijpelijkerwijze waren de Noren er helemaal niet gek op een concurrent te krijgen, waarvan zij te voren konden aannemen, dat hij de zaak op de hem eigen degelijke manier zou aanpakken. Zodat hij moeite genoeg zou hebben om zich het benodigde materiaal aan te schaffen. Ondanks alle gebrek aan medewerking en zelfs veel tegenwerking — ook in eigen land! — slaagde de „Eerste Deutsche Walfang-Gesellschaft", welke tot stand kwam, erin om in de herfst van 1936 weer voor het eerst een walvisvaarder naar zee en het Zuidpool-gebied te zenden. Een drijvende traankokerij van 15.500 ton, tevens traantanker, en moederschip voor zes vangboten, elk met veertien koppen aan boord. Vierentwintig Noren, ervaren walvisvaarders, maakten de expeditie mee, om de Duitsers andermaal de walvisvaart te leren, zoals de Basken het onze vaderen gedaan hadden en onze vaderen het weer de Duitsers hunner dagen, speciaal de Oost-Friezen. De commandant — „commandeur" zeiden onze vaderen — was een Duitser, die in elke kwaliteit op vreemde walvisvaarders gevaren had.

Onder de bedrijven door stichtte een Dusseldorfse grootindustrieel de „Walfang Actiën Gesellschaft" en deze wist de Duitse zeep-, margarine- en olie- industrie voor de zaak te interesseren en de hand te leggen op den persoon van Kircheisz.

Deze maatschappij pakte de zaken nog weer veel grootser aan. Er werd een hypermodern ingericht moederschip van 22.000 ton gebouwd met acht grote vangboten, elk voortgedreven door een machine van 1500 paardekrachten. Maar de firma Jurgens van den Bergh, met hare zo goed-Hollandse naam zou het geval nog overtroeven! Ze liet het allergrootste koopvaardijschip, bouwen, dat nog ooit gebouwd is — 29.000 ton groot met daarbij zeven vangboten en een verkenner of zoekboot, die geen andere taak heeft dan de walvissen op te zoeken en deze draadloos aan de vangboten en het moederschip te melden. Het opsporen der dieren met vliegtuigen en het mitrailleren ervan vanuit die vliegtuigen, vroeger wel toegepast, is door de Engelsen, de jachtmeesters in het Zuid-Poolbekken en aan wie voor elk geschoten dier een premie betaald moet worden, sedert verboden.

Ten overvloede charterde nog de Margarine - Rohstoff - Beschaffungsgesellschaft m.b.H., Berlijn, twee Noorse walvisvaarders, de E. A. Larsen (13.246 ton, een goede bekende in de Rotterdamse haven) en de Skytteren (12.358 ton), die onder Noorse vlag walvisvaart zullen uitoefenen en na drie jaar Duits eigendom worden. Een vijfde Duitse maatschappij, de Deutsche Olmühlen Rohstoff enz., die zich bijzonder voor het 'kraken' van traan interesseert, kocht twee Noorse drijvende traankokerijen.

Zodat in totaal vijf Duitse maatschappijen zich direct en indirect met de walvisvaart bezig houden.

De vloot vertrok voor kort uit de Wesermonding naar het Zuidpoolbekken.

Wij Hollanders hadden het nakijken!

KATHOLIEKE PERS IN HONGARIJE.

In Hongarije heeft men ongeveer 130 Katholieke kranten, waaronder 13 dagbladen, 33 weekbladen en 49 maandbladen. De 33 weekbladen hebben een gemiddelde oplage van 251.000 exemplaren en de 49 maandbladen gemiddeld 258.000 exemplaren.

De Katholieke dagbladpers in de hoofdstad van Hongarije heeft iedere dag een gemiddelde oplage van 190.000 exemplaren.

SPORT - RUBRIEK

Officële Mededelingen van "De Curaçaose Voetbalbond".

Het Bondsbestuur deelt mede dat de nieuwe Statuten- en Reglementen boekjes klaar zijn en bij den 1en Secretaris verkrijgbaar zijn ad ƒ 0.50 per stuk.

Met ingang van heden zijn de oude Statuten en Reglementen ingetrokken en worden de Verenigingen verzocht hiervan goede nota te willen nemen.

DE EIND-WEDSTRIJDEN TER GELEGENHEID VAN DE HEUGELIJKE GEBEURTENIS IN ONS KONINKLIJK HUIS ZULLEN OP EEN NADER TE BEPALEN DATUM WORDEN GESPEELD.

Stand der wedstrijden:

B-klasse ATLETICO — FEIJENOORD n.m. om 3 uur.
A -klasse VERTEGENWOORDIGEND ELFTAL CURAÇAOENAARS
VS
VERTEGENWOORDIGEND ELFTAL SURINAMERS
aanvang half vijf

OPSTELLING ELFTALLEN:

CURAÇAO

J. Pinedo (Herc.)
J. Hollander (R.C.C.) — A. J. Maduro (S.U.B.T.)
W. Leers (J. Hol. — A. Sentiago (J. Hol.) — H. Royer (J. Hol.)
Ch. Becker (Scherp.) — A. de Castro (Volh.) — H. Panneflek (R.CC.) — J. Leonora (J. Holl.) — J. Christian (S.U.B.T.)

Aanvoerder: A. J. Maduro ,S.U.B.T.
Reserves: A. Raphaela, S.U.B.T. J. Scorrea, Jong Holl. O. Troeman, Jong Holland, E. Atalida Hercules, L. B. Isidora Volharding, E. Rondijk Volharding, C. Prince, R.C.C. G. Pardo Jong Holland, J. Coffie, Scherpenheuvel.
Scheidsrechter: H. Elfrink.
Tenue: Zwarte broek en blauwe bondstrui.

SURINAME

J. Casper
L. Willems — A. de Koop
D. Jones — M. Nahar — W. Mau Asam
A. Lieuw Sioe — H. Dalnoot — A. Naaldijk — J. Eiloof — W. Goedhart

Aanvoerder: M. Nahar.
Reserves: A. Putto, A. Bosnie, J. Dijkstra, A. de Meza, H. Jurjens, H. Hoelen, J. Brons.
Tenue: Witte broek en witte shirt.

Het nieuwe Bestuur van Jong Curaçao:

P. de Haas	Voorzitter
J. A. Illario	Onder Voorzitter
A. Laurens	Secretaris
F. I. Genaro	Penningmeester

Nieuwe leden van Jong Curaçao: L. Lebacks en A. Laurens.

Nieuwe lid van Hilversum. P. Scorea.

Voor de B-klasse wedstrijd zal bij gelijke stand eind-wedstrijd geloot worden, doch de A-klasse (landen-wedstrijd) eerst 2X7½ minuut zal worden verlengd en bij dan nog gelijke stand, geloot.

Het Bondsbestuur roept Uwe medewerking in om deze wedstrijden, die voor een bizondere nationale gebeurtenis worden gespeeld, zoveel mogelijk te doen slagen en zal het op prijs stellen indien U Uwe spelers en Uwe supporters hier van wildet overtuigen.

Hoogachtend,
Namens het Bestuur,
De 1ste Secretaris,
H. A. Dennert.

OEFENDAGEN MUNDO NOBO.

1e en 3e Zondag van de maand — Volharding
2e en 4e Zondag van de maand — D.D.V.O.
1e en 3e Maandag van de maand — Atletico
2e en 4e Maandag van de maand — Jong Curaçao
1e en 3e Dinsdag van de maand — Juniores Hercules—Juniores J. Holland
2e en 4e Dinsdag van de maand — R.C.C.
1e en 3e Woensdag van de maand — S.U.B.T.
2e en 4e Woensdag van de maan — Jong Holland
1e en 3e Donderdag van de maand — Hercules
2e en 4e Donderdag van de maan — vrij
1e en 3e Vrijdag van de maand — Transvaal
2e en 4e Vrijdag van de maand — P.S.V.
1e en 3e Zaterdag van de maand — Juniores Volharding— Juniores R.C.C.
2e en 4e Zaterdag van de maand — Juniores S.U.B.T.—Juniores Hollandia

N.B. De Verenigingen die de beschikking hebben over de 1e en 3e week hebben zulks ook over een eventuele 5e week.

Het BONDSBESTUUR STELT GEEN BALLEN BESCHIKBAAR VOOR DE OEFENINGEN.

Alle inlichtingen, opgaven, e.d. worden gaarne verstrekt door den 1sten Secretaris-competitieleider, de heer H. A. Dennert, Breedestraat 181 telefoon 640.